

Bruselj, 24. maj 2024
(OR. en)

10298/24

COMPET 589
MI 538

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	24. maj 2024
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	9715/24 + ADD1 REV 1
Zadeva:	Enotni trg v korist vseh – sklepi Sveta (odobreni 24. maja 2024)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o enotnem trgu v korist vseh, ki jih je Svet za konkurenčnost odobril na 4026. seji 24. maja 2024.

SKLEPI SVETA O ENOTNEM TRGU V KORIST VSEH

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

OPOZARJAJOČ NA:

- sklepe Evropskega sveta z dne 23. marca 2023¹, v katerih je Evropski svet pozval k ambicioznim ukrepom za dokončanje enotnega trga;
- sklepe Evropskega sveta z dne 29. in 30. junija 2023², v katerih je Evropski svet pozval k pripravi neodvisnega poročila na visoki ravni o prihodnosti enotnega trga ter pozval prihodnja predsedstva Sveta in Komisijo, naj nadaljujeta to delo v posvetovanju z državami članicami;
- sklepe izrednega zasedanja Evropskega sveta z dne 17. in 18. aprila 2024 o novem dogovoru o konkurenčnosti, in zlasti poziv k novi horizontalni strategiji za enotni trg do junija 2025³;
- obrazložitveno mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora „Nova evropska strategija za notranji trg“⁴, sprejeto na plenarnem zasedanju 17. in 18. januarja 2024;

¹ EUCO 4/23.

² EUCO 7/23.

³ EUCO 12/24.

⁴ INT/1043 – EESC-2023-03693-00-00-AC-TRA (EN)

- sporočilo Komisije „Letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti za leto 2024“⁵, ki spremlja rezultate devetih dejavnikov, predstavljenih v sporočilu Komisije „Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030“⁶, in prizadevanja za uresničitev ciljev, določenih v navedenem dokumentu in sporočilu Komisije „30. obletnica enotnega trga“⁷;

I. Potreba po novi horizontalni strategiji za enotni trg

1. IZPOSTAVLJA osrednjo vlogo enotnega trga kot gonilne sile evropskega povezovanja, trajnostne in vključujoče rasti ter globalne moči Unije; v zvezi s tem POUDARJA, da mora enotni trg delovati v celoti, kar je bistven pogoj za dolgoročno konkurenčnost in blaginjo, da bi dosegli pravičen zeleni in digitalni prehod ter zagotovili enake konkurenčne pogoje, pri katerih nihče ne bo zapostavljen; POSEBEJ POUDARJA, da je treba v novo horizontalno strategijo za enotni trg vključiti konkretne ukrepe za nadaljnje povezovanje, odpravo neupravičenih ali nesorazmernih ovir, zlasti za storitve, in preprečevanje omejevanja prostega pretoka; IZPOSTAVLJA, da mora popolnoma delujoč enotni trg temeljiti na načelih subsidiarnosti in sorazmernosti;
2. PONOVRNO POUDARJA, da so za ohranitev gospodarske varnosti, odpornosti in konkurenčnosti Unije potrebna nadaljnja prizadevanja za oživitev socialnega tržnega gospodarstva Unije in njene industrijske baze, nadaljnje izboljšanje povezljivosti Unije in krepitev odpornosti njenih dobavnih verig ter okrepitev njenega vodilnega položaja na področju tehnologije in privlačnosti kot gospodarske dejavnosti in trga dela, na katerem lahko mala in srednja podjetja uvajajo inovacije, se razvijajo in napredujejo; POUDARJA, da je treba enotnemu trgu dati strateško geopolitično vizijo, da bi zagotovili doseganje teh ciljev in njegovo strateško avtonomijo ter hkrati ohranili odprto gospodarstvo in dosegli podnebno nevtralnost;

⁵ ST 6622/24.

⁶ ST 7604/23.

⁷ ST 7278/23.

3. POUDARJA, da bo nadaljnje povezovanje enotnega trga Uniji omogočilo, da ostane vodilna na področju varstva okolja in spoštovanja človekovih pravic; IZPOSTAVLJA, da bodo neukrepanje na področju okolja in podnebna tveganja negativno vplivali na enotni trg, in OPOZARJA, da ima lahko enotni trg, ki temelji na evropskem zelenem dogovoru, bistveno vlogo pri izkoriščanju skupnih prednosti trajnostnosti in konkurenčnosti;
4. IZPOSTAVLJA ključno vlogo kohezijske politike pri spodbujanju dolgoročne trajnostne rasti ter navzgor usmerjene ekonomske, teritorialne in socialne kohezije in konvergence; POUDARJA, da je trden enotni trg tesno povezan s kohezijsko politiko, kar zmanjšuje socialne in regionalne razlike ter vsem regijam, državljanom, potrošnikom in podjetjem, zlasti malim in srednjim, omogoča, da izkoristijo prednosti enotnega trga;
5. PONOVRNO POTRJUJE pomen enotnega trga za prihodnje širitvene procese v okviru širšega koncepta postopnega povezovanja;
6. OPOZARJA, da mora enotni trg zagotavljati vključujoče rešitve, in PRIZNAVA pomen dostopa do visokokakovostnih in cenovno dostopnih storitev splošnega pomena, zlasti v primeru nedelovanja trga, ter namenjanja pozornosti najbolj oddaljenim, otoškim in manj povezanim ali razvitim regijam, da bi okrepili zaupanje državljanov, delavcev, potrošnikov in podjetij v enotni trg; v zvezi s tem POSEBEJ POUDARJA pomen naložb v te storitve in dostopa do njih;
7. POZDRAVLJA zagon, ki ga je spodbudil Enrico Letta⁸ z neodvisnim poročilom na visoki ravni z naslovom „Veliko več kot trg“ (*Much More Than A Market*), ki bo prispevalo k razpravam o prednostnih nalogah naslednjega zakonodajnega cikla (2024–2029), in Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE prihodnje poročilo Maria Draghija o evropski konkurenčnosti;

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

II. Prizadevanja za skladen in učinkovit regulativni okvir, ki bo primeren za prihodnost

8. POUDARJA, da je treba nujno in ambiciozno poenostaviti regulativni okvir Unije („*choc de simplification*“), da bi zagotovili resnično enake konkurenčne pogoje in podjetjem prijazno okolje ter spodbujali naložbe in konkurenco, pa tudi raziskave in inovacije, hkrati pa tudi okrepili okoljske in socialne standarde Unije, vključno z varstvom potrošnikov;

Izkoriščanje priložnosti sedanjega sistema

9. POZIVA Komisijo in države članice, naj z usklajevanjem in vzajemnimi priznavanji dodatno okrepijo prosti pretok blaga in storitev na enotnem trgu;
10. POZIVA Komisijo in države članice, naj odpravijo in preprečijo nepotrebne upravne obveznosti, vključno z nadaljevanjem pobude Komisije za zmanjšanje zahtev glede poročanja za vsaj 25 %, zlasti za mala in srednja podjetja, in zagotovijo, da možnosti za poenostavitev in zmanjšanje ne bodo razdrobile enotnega trga ali ogrožale ciljev politike Unije ter obstoječih okoljskih in socialnih standardov;
11. POUDARJA, da je učinkovit regulativni okvir odvisen od pravilnega in pravočasnega izvajanja in izvrševanja; zato POZIVA Komisijo in države članice, naj racionalizirajo, okrepijo in izkoristijo celotni potencial vseh obstoječih orodij politike in izvrševanja; IZPOSTAVLJA, da je treba zagotoviti učinkovitejše nadaljnje ukrepanje v zvezi s strukturnimi ovirami, ki sta jih opredelili mreža SOLVIT in projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga (SMET); POZIVA Komisijo in države članice, naj svoja prizadevanja osredotočijo na izvrševanje obstoječe zakonodaje, vključno s preprečevanjem in odpravljanjem nepotrebnih predpisov; in POUDARJA, da so za izvajanje novih zakonodajnih aktov potrebni dosegljivi cilji in pragmatični roki;
12. SPODBUJA Komisijo, naj še naprej stalno spremlja stanje enotnega trga in konkurenčnosti v okviru letnega političnega cikla ter opozarja na ponavljajoča se vprašanja, ki bi jih bilo treba obravnavati; PREDLAGA, da se dolgoročni cilji in uspešnost vključijo v letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti;

Utiranje poti boljšemu pravnemu urejanju

13. POUDARJA, da mora pomembne zakonodajne pobude ter izvedbene in delegirane akte, ki naj bi imeli precejšen učinek, spremljati pravočasna, koherentna in predhodna visokokakovostna ocena učinka, ki izpolnjuje vse ustrezne preizkuse, in POZIVA Komisijo, naj spoštuje naslednje elemente:
- (i) celostno in pragmatično zagotavljanje sinergij pri pregledih ocen učinka, zlasti z gospodarskimi, socialnimi in okoljskimi preizkusi, preverjanjem konkurenčnosti in preizkusom za mala in srednja podjetja, s posebnim poudarkom na regionalni, teritorialni in lokalni razsežnosti, tudi za najbolj oddaljene ali manj razvite regije;
 - (ii) sistematično upoštevanje kumulativnih učinkov novih obveznosti, tudi na ravni držav članic, ter preprečevanje podvajanja zakonodaje ali nedoslednih določb, zlasti na sektorski ravni, in hkratno ohranjanje in krepitev okoljskih in socialnih standardov Unije, vključno z varstvom potrošnikov;
 - (iii) razmislek o dinamičnih ocenah učinka in pregledih, ki pojasnjujejo učinek možnih politik in omogočajo čim večje merjenje tega učinka;
 - (iv) po potrebi ocenjevanje zdravstvenih in okoljskih standardov ter standardov na področju človekovih pravic, ki se uporabljajo v Uniji in v tretjih državah, v skladu z mednarodnimi zavezami Unije in zahtevami STO;
14. OPOZARJA na ključni prispevek zgodnjega in ustreznega posvetovanja s socialnimi partnerji, civilno družbo in deležniki v okviru pobud Komisije, ob spoštovanju načela „samo enkrat“ pri zbiranju ključnih informacij; POUDARJA, da so potrebni kvalitativni pozivi k predložitvi dokazov;

15. POUDARJA, da bi morali ukrepi v zvezi z enotnim trgom temeljiti na dejstvih in potrebah podjetij, delavcev in državljanov ter voditi do konkretnega ukrepanja za odpravo in preprečevanje neupravičenih ali nesorazmernih ovir, tudi zaradi nadaljnega odpravljanja tehničnih ovir za trgovino na enotnem trgu; POZDRAVLJA dragoceni prispevek deležnikov o konkretnih ovirah, s katerimi se srečujejo v praksi, in POZIVA Komisijo, naj ta prispevek temeljito analizira za novo strategijo;
16. IZPOSTAVLJA, da so klavzule o eksperimentiranju in regulativni peskovniki koristni instrumenti za inovacijam prijazni, na dokazih temelječi in odprti regulativni okvir, ki lahko spodbuja konkurenčnost; POUDARJA, da je treba v klavzulah o eksperimentiranju in regulativnih peskovnikih zlasti spoštovati previdnostno načelo in pozitivno prispevati k povezovanju enotnega trga;

Nadgrajevanje načel enotnega trga

17. IZPOSTAVLJA, da je treba zagotoviti okvirne pogoje, ki bodo malim in srednjim podjetjem omogočili inovacije, razvoj in uspešnost, ter podjetjem prijazno okolje, ki bo podjetjem, zlasti malim in srednjim, omogočalo, da v celoti izkoristijo priložnosti enotnega trga, tudi s spodbujanjem načela „najprej pomisli na male“, zlasti pri oblikovanju nove zakonodaje in ocenjevanju obstoječe zakonodaje, ter načela „samo enkrat“ pri zbiranju informacij; POUDARJA, da visoka inflacija vpliva na prag za mala in srednja podjetja in da je treba to vprašanje preučiti;
18. POUDARJA pomen uporabe digitalnih orodij s sistematizacijo pristopa „privzeto digitalno“ in PRIZNAVA potencial, ki ga ima digitalizacija postopkov za poenostavitev skladnosti, na primer na področju priznavanja poklicnih kvalifikacij in čezmejnega opravljanja storitev; v zvezi s tem POZIVA države članice, naj okrepijo uvajanje enotnega digitalnega vstopnega mesta in sodelovanje v prihodnji evropski denarnici za digitalno identiteto;
19. POZIVA Komisijo, naj učinkovito reši vprašanje nepoštenih trgovinskih praks, kot je neenotna kakovost živil, in čezmejnih medpodjetniških dejavnosti, ki izkrivljajo trg v korist potrošnikov in podjetij; POZIVA, naj se zagotovi, da bodo potrošniki učinkovito zaščiteni in opolnomočeni za dejavno prispevanje k pravičnemu zelenemu in digitalnemu prehodu;

III. Povečanje potencialnih koristi enotnega trga

Naložbe v pravičen zeleni in digitalni prehod

20. POUDARJA, da je treba ob zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev na enotnem trgu in spodbujanju enotnega trga na svetovni ravni mobilizirati kombinacijo zasebnega in javnega financiranja, vključno z oblikovanjem resnično povezanih evropskih kapitalskih trgov, da bi podpirali pravičen zeleni in digitalni prehod ter spodbujali potencial rasti evropskih podjetij, ter da imata proračun Unije in skupina EIB še naprej pomembno vlogo; POUDARJA, da je treba nujno povečati svetovno konkurenčnost in privlačnost Unije;
21. POZIVA Komisijo, naj opravi poglobljeno analizo obstoječega zakonodajnega okvira za javna naročila v smer odpornega in trajnostnega javnega naročanja in učinkovite konkurence, da bi ocenila, ali je v obdobju 2024–2029 potrebna revizija glede na glavne zaveze, ki jih je EU sprejela, da bi do leta 2030 dosegla svoje cilje trajnostnega razvoja ob hkratnem spodbujanju pravične obravnave evropskih dobaviteljev;

Ukrepanje glede čezmejnih storitev in spodbujanje visokokakovostnih delovnih mest

22. POUDARJA, da so na področju storitev precejšnje neizkoriščene priložnosti, ter IZPOSTAVLJA, da je treba odpraviti razdrobljenost in poenostaviti pravila za čezmejno opravljanje storitev, ki niso omejena na področje uporabe direktive o storitvah, da bi izkoristili vse priložnosti v storitvenem sektorju ob hkratnem spoštovanju pravic delavcev, in sicer z:
- (i) osredotočanjem – ob upoštevanju storitvizacije – na horizontalne in gospodarsko pomembne storitve, zlasti na področju strokovnih in poslovnih storitev;
 - (ii) zagotavljanjem konkretnih ukrepov z oprijemljivimi koraki za odpravo ovir v zvezi s storitvami v vseh ekosistemih in ustreznih sektorjih;
23. POUDARJA, da socialno gospodarstvo pomembno prispeva h krepitvi vloge enotnega trga pri ustvarjanju bolj vključujočega pravičnega zelenega in digitalnega prehoda in vpetosti obeh prehodov v lokalne skupnosti;

24. IZPOSTAVLJA pomen združevanja trajnostne rasti in konkurenčnosti s poštenimi delovnimi pogoji, socialnim napredkom in enakimi možnostmi, in sicer z okrepljenimi prizadevanji za uresničitev krovnih ciljev za leto 2030;
25. OPOZARJA na sklepe Sveta o letnem pregledu rasti za leto 2023 in skupnem poročilu o zaposlovanju⁹, v katerih je poudarjen pomen izvajanja politik v skladu z načeli evropskega stebra socialnih pravic ob ustreznem upoštevanju ustreznih pristojnosti ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti glede na sedanje in prihodnje izzive;
26. PONOVRNO POUDARJA pomen razpoložljivosti, razvoja in ohranjanja visoko usposobljene delovne sile za nadaljnje izboljšanje delovanja enotnega trga in preprečevanje pomanjkanja delovne sile; zato POZIVA Komisijo in države članice, naj vsem zagotovijo dostop do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja, preusposabljanja in izpopolnjevanja ter vseživljenjskega učenja, promovirajo visokokakovostna delovna mesta in izboljšajo delovne pogoje, hkrati pa zagotovijo pravično in učinkovito poklicno mobilnost ter priznavanje poklicnih kvalifikacij v Uniji; POUDARJA, da je treba spodbujati okrepljena kolektivna pogajanja in socialni dialog ter vlogo socialnih partnerjev, da bi zagotovili prožno in vključujoče prilagajanje prihodnjim spremembam na evropskem trgu dela, kot so demografske spremembe;
27. POUDARJA, da je treba raziskave, inovacije in izobraževanje umestiti v središče enotnega trga in pri tem spoštovati pristojnosti držav članic ter okrepiti učinkovitejšo valorizacijo znanja, družbeni učinek in tržno uvajanje s spodbujanjem naložb v raziskave in inovacije;

Prizadevanja za odporne dobavne verige v Uniji in po svetu

28. IZPOSTAVLJA potencial večjega prostega pretoka materialov, proizvodov in storitev, ki je nastal s krepitvijo krožnega gospodarstva Unije, zlasti z odpravo ustreznih ozkih grl v industriji recikliranja; v zvezi s tem POZIVA, naj se v skladu s pravili STO zagotovijo enaki konkurenčni pogoji, kadar proizvodi, uvoženi na enotni trg, izpolnjujejo vse relevantne standarde za ljudi, rastline, živali in okolje, ter z učinkovitim izvajanjem in izvrševanjem ustrezne zakonodaje, kot je uredba o okoljsko primerni zasnovi;

⁹ ST 6681/23 + COR 1.

29. POUDARJA, da uspešna in podnebno nevtralna Unija potrebuje konkurenčno industrijo z močno proizvodno bazo, ki je zakoreninjena v popolnoma delujočem enotnem trgu, hkrati pa ohranja resnično enake konkurenčne pogoje, ter POZIVA k celovitemu, v prihodnost usmerjenemu in proaktivnemu okviru evropske industrijske politike, ki bo pomagal ustvarjati zeleno, digitalno in odporno prihodnost Evrope;
30. POUDARJA, da so spremljanje, predvidevanje in zmanjševanje tveganj v dobavni verigi, odpravljanje strateških odvisnosti in zagotavljanje gospodarske varnosti bistvenega pomena za Unijo;
31. POUDARJA, da si je treba prizadevati za ambiciozno, trdno, odprto in trajnostno trgovinsko politiko, ki bo omogočala sklepanje pravičnih trgovinskih sporazumov, evropskim podjetjem odpirala trge tretjih držav, ščitila interese Unije, omogočala odporne in zanesljive dobavne verige ter zagotavljala resnično enake konkurenčne pogoje in ustvarjala vzajemne priložnosti za dostop do trga; IZPOSTAVLJA, da je treba okrepiti večstranski, odprt in na pravilih temelječ trgovinski sistem, v središču katerega je STO;
32. POUDARJA, da je treba nadalje razvijati strateški pristop Unije k mednarodni standardizaciji¹⁰, da bi Unija postala vodilna v svetu pri določanju standardov in bi hkrati podprli vodilno vlogo na področju ključnih tehnologij, zlasti v okviru pravičnega zelenega in digitalnega prehoda; da bi spodbujali razvoj standardov, ki zagotavljajo prihodnje tržne in praktične rešitve na podlagi novega zakonodajnega okvira, POZIVA Komisijo, naj:
- (i) spremlja razvoj in izboljša delovanje evropskega standardizacijskega sistema, kar med drugim pomeni pravočasno navajanje sklicev na harmonizirane standarde v Uradnem listu EU;
 - (ii) spodbuja dejavnejše sodelovanje prigrasitvenih organov in evropskih organizacij za standardizacijo ter deležnikov, ki vplivajo na mednarodne standarde, zlasti evropskih podjetij, vključno z malimi in srednjimi;
 - (iii) podpira evropsko poslovno skupnost, vključno z malimi in srednjimi podjetji, pri usklajenem razvoju visokokakovostnih standardov na mednarodni ravni v skladu z načeli STO;

¹⁰ COM 2022/31 final.

IV. Poziv k skupnemu ukrepanju

33. POZIVA Komisijo, Svet in države članice, naj si na podlagi teh sklepov Sveta prizadevajo za stalno izboljševanje in povezovanje enotnega trga prek letnega političnega cikla za enotni trg in konkurenčnost; POZIVA Komisijo, naj se opre na izboljšano letno poročilo o enotnem trgu in konkurenčnosti, ki odraža prakse ter izzive podjetij in državljanov;
34. POZIVA Komisijo, naj do junija 2025 sprejme novo horizontalno strategijo za posodobljen enotni trg, na podlagi katere bi zmanjšali razdrobljenost in dokončali enotni trg na vseh področjih politike, in hkrati pripravi načrt z jasnimi časovnimi okviri in mejniki za nujne in konkretne ukrepe na vseh področjih politike, pri čemer naj izhaja iz dejstev in potreb podjetij, socialnih partnerjev, deležnikov in državljanov ter se osredotoči na odvečna, neskladna ali obremenjujoča pravila;
35. POZIVA Komisijo, naj pripravi tehnične analize o dejanskem stanju v zvezi s priporočili iz poročila na visoki ravni za vsa ustrezna področja politike, ter poziva države članice in Komisijo, naj jih temeljito preučijo in opredelijo ključna priporočila; Sedanje in prihodnje predsedstvo Sveta bosta nadaljevala delo v zvezi z opredeljenimi priporočili na podlagi teh analiz, da bi ustvarili območje brez notranjih meja, na katerem bo zagotovljen prost pretok blaga, oseb, storitev in kapitala v korist vseh;
36. POZIVA prihodnja predsedstva Sveta, naj v tesnem sodelovanju z ustreznimi delovnimi skupinami zagotovijo nadaljnje ukrepanje na podlagi teh sklepov.